پریم دے دھاگے
محمد اقبال نجمی

(کافیاں)

محمد اقبال نجمی

سوہنیاں تے نوکلیاں کتاباں دا مرکز -

FAA

ناں کتاب : پریم دے دھاگے

لکھاری : محمد اقبال نجمی

چھپن ورہا : ۲۰۰۹ء

گنتری : ۵۰۰

مُل : [illegible] روپے

کمپوزنگ : سجاد کمپوزنگ سنٹر

ناشر : فروغ ادب اکادمی

۸۸۔بی، سیٹلائٹ ٹاؤن، گوجرانوالہ

فون: ۰۵۵۔۳۲۵۱۶۰۳

چڑھاوا

سجناں دے ناں

من دا چرخہ ڈھا کے دم دم الف دی پونی پاندے رہیے
پریم دے دھاگے وٹدے رہیے، پریت دے جوٹے لاندے رہیے

فہرست

.....☆☆.....

پریم دے دھاگے: پنجابی کافیاں دا اک نویکلا پراگا

ڈاکٹر بشیر عابد

محمد اقبال نجمی ہوراں جتھے پنجابی شاعری دیاں دیسی صنفاں وچ فکراں دے درشنی دیوے جگائے نیں اوتھے ''کافی'' صنف راہیں ایہو جہے نرول تریل دھوتے پھُلاں دے گلشن وی سجائے نیں جہناں وچ ربی لگن تے اوہدے اک ہون دی گواہی ہر پھل تے ہر پتے وچوں ہمک ہمک کے اپنے ول کھچاں ماردی وکھالی دیندی اے، ایہناں دی سوچ دی پوترتا کافی دے ہر حرف تے ہر اکھر وچوں اُگدے ہوئے سویرے وانگوں اللہ ہو، اللہ ہو دی صدا دلاں دے ہنھیر خانیاں نوں نوری چانن ونڈدی نظری آوندی اے جیویں میاں محمد بخش ہوراں بلھے شاہ دے صوفیانہ کلام بارے آکھیا اے۔

بلھے شاہ اوہ کافی پڑھیاں ٹٹے کفر اندر دا

اقبال نجمی ہوریں اوہ بھاگاں تے بختاں والے منکھ نیں جہناں کول حیاتی نوں تریل دھوتیاں فجراں وانگوں شنگارن تے سنوارن دا جذبہ ہملاں ماردا لبھدا اے۔ نجمی ہوراں شاعری دے ہر بیان وچ اپنی بھرویں موجودگی دا احساس اجاگر کیتا اے جس وچ ایہناں دی فنی پختگی تے فکری کھلارنوں بڑا عمل دخل تے ایہوای نویکلا احساس ایہناں دیاں کافیاں وچ بڑی آن تے شان نال جھلکدا ملدا اے۔ اللہ تعالیٰ ولوں موصوف ہوراں نوں ذہن بڑا کشادہ، سوچ بڑی ڈونگھی تے عزم بڑا اہم جو عطا ہویا اے ایسے کارن ایہناں دا ادبی سرمایہ بڑیاں خوبیاں تے خوبصورتیاں نال بھریا ہویا اے تے ایہ کیوں نہ ہووے کہ ایہناں دی حیاتی دا مقصد تخلیقی عمل وچ رجھے رہن نال جڑیا ہویا اے۔

ہتھلی کتاب ''پریم دے دھاگے'' علامہ نجمی ہوراں دیاں نویاں تے نرول کافیاں دا انملا پراگا اے جہدے وچ ایہناں اپنے سچے فکراں تے پوتر سوچاں نوں کافی ہیئت دے وکھرے وکھرے ڈھنگاں تے انگاں دی ورتوں راہیں نظمایا اے۔ تسیں ایس گل دا مضمون وچ مشاہدہ کر لوو گے۔

کافی دی تکنیک روایتی اُساری اُتے قائم رکھدیاں اپنے فکراں تے خیالاں نوں اجے سلیقے تے قرینے نال لوکائی سانوں لیاندا اے جہاں وچ نجمی ہوراں دے درویشانہ سبھاتے صوفیانہ ورتاوے دی تتری فضا سدے متھے سواگت کردی ملدی اے۔

ایس توں پہلاں کہ اسیں علامہ اقبال نجمی ہوراں دیاں کافیاں دا فکری تے فنی جائزہ لیئے، کجھ گلاں راہیں کافی دی صنف تے اوہدی مڈھلی تاریخ بارے چانن پانا ضروری سمجھنے آں تاں جے کجھ گویڑ لایا جا سکے کہ کافی کیہ اے؟ تے ایہ شعری صنف پنجابی شاعری دی ورتوں وچ کیویں داخل ہوئی۔

کافی دا مادہ کفی تے مصدر کفایۃ اے جہڑا خالص عربی اکھر اے تے ایس دا اسم فاعل ''کافی'' ہوندا اے تے ایہدے لغوی معنی کفایت کرن والا لئے جاندے نیں یعنی کہ کفایت شعار۔ انج ایس توں تت ایہ نکلیا پئی کافی خالص عربی دا اکھر اے۔

لفظ کافی پنجابی شاعری وچ بطور صنف کافی کیویں داخل ہویا! کدوں تے کنے ورتوں وچ لیاندا۔؟ ایس پکھوں ایس کھوج پرکھ دا پکا ٹھیک جواب ملنا بہوں اوکھا اے۔ ہون تک دی کاڈھ موجب ایہ سٹا نکلدا اے کہ کافی پاک و ہند وچ موسیقی دے راگاں وچوں اک مقبول راگ دے ناں اتے کافی دے روپ وچ لوکائی ساہمنے آیا جہدا موڈھی راگ کافی دی صورت وچ حضرت امیر خسرو دسیا جاندا اے کیوں جے کافی راگ خسرو دی ایجاد آکھیا جاندا اے۔

جہڑے وددان کافی، نوں دیسی راگاں وچوں اک راگ دا ناں متھدے نیں اوہناں وچ ابوالفضل، نواب حاجی مزدان علی، آنند راج تخلص، موہن سنگھ دیوانہ، ڈاکٹر نبی بخش بلوچ، قمر غوثی مانڈوی، مولنا غلام محمد گرامی، ڈاکٹر نذیر احمد تے ڈاکٹر عبدالجبار ہوری شامل نیں۔ ایہناں دانشوراں دے نزدیک کافی، موسیقی دے راگاں وچوں اک عام پرچلت راگ اے جہڑا اپنی مقبولیت تے مٹھی سر لے پاروں عام لوکائی وچ مشہور ہون خاطر ہراوہ کلام جہڑا تصوف جئے مسئلیاں تے تخلیقیا جاندا سی اوس نوں صوفی شاعر بھاویں کسے ہور موسیقی دے راگاں اُتے اُساریا ہوندا سی اوس نوں لوک ''کافی دا ای ناں دے دیندے سن''۔ ایس لئی ہو سکدا اے پئی ہراوہ عارفانہ کلام جہدے وچ اللہ تعالیٰ دی ایکتا تے وحدانیت دے تصوراں نوں اکھیڑ کے بیان کیتا جاندا ہوسی اوس نوں عام لوکاں وچ پچھان لئی ''کافی'' آکھیا جاندا ہووے تے فیر ہولی ہولی ویلے دے نال نال ہر صوفیانہ کلام نوں کافی صنف دا ناں دے دتا گیا ہووے کیوں جے اج توں کئی

صدیاں پہلاں عوام کتھے ایہنے پڑھے لکھے ہوندے سن۔ اس لئی سدھڑے سادے لوک معرفت بھرے کلام نوں کافی ای کہن لگ پئے ہون گے تے ایہ گل کسے حد تک درست وی لگدی اے۔

دوجے پاسے جے فاضل لکھاری تے بزرگ شاعر محترم بشیر حسین ناظم ہوراں دی کاڈھ ول دھیان ماریئے تے اوہ کافی بارے اپنی نویکلی پڑچول قرآن دی اک آیت لیس اللہ بکاف عبدہ. نال منسلک کردے نیں تے ایہ تت اوہناں اپنے اک مضمون جہڑا ع۔س مسلم ہوراں ہوراں دی پنجابی کافیاں دی کتاب "واگاں میں ول موڑ" وچ شامل اے جہدے وچ اوہناں دوجیاں محققاں دیاں راواں دے جواب وچ مختلف آیتاں دے جواز نال ثابت کیتا اے کہ کافی دی ہور تعریف ایہ وے پئی ایہ پاک پوتر تے شیشے ورگے شفاف دل وچوں نکلی ہوئی ہوک اے جہدے مڈھلے عناصر لیس اللہ بکاف عبدہ. اُتے پکا یقین، حسبی اللہ دا چانن تے تجلی دیاں روشنیاں تے رشتاں نیں۔ جدوں ایہ تجلیاں من وچ جگمگا اٹھدیاں نیں تے ایہناں دی لوتوں حرفاں تے لفظاں راہیں کافی دا ظہور ہوندا اے۔

بشیر حسین ناظم ہوریں اپنی ایس کاڈھ نوں اصل اکھوان اُتے اصرار وی کردے نیں پر اے تاویلاں یا تدبیراں تے ہوسکدیاں نیں کوئی پکی پیڈی تحقیق نہیں منی جاسکدی، جے فاضل محقق ہوراں دی نویں تحقیق کہ کافی دے مفہوم دا نک نقشہ عربی لفظ کافی تے شافی (کاف۔ شاف) جہڑے سچے سائیں تے سرجن ہار دے صفاتی ناں وی نیں جہڑے اوکڑاں ویلے مسلمان بزرگاں راہیں کافی تے شافی دا وظیفہ کر کے اللہ تعالیٰ دے حضور بخشش منگن دی قدیمی روایت ٹری آوندی اے۔ اوس نوں من کے ایہ آکھیا جاوے کہ کافی کاف تے کافی نوں مکھ رکھ کے ای اُچری گئی اے تے فیر ایس طرح کئی ہور قرآنی آیتاں وی مادہ کفیٰ دی ورتوں نال سامنے آجاندیاں نیں جویں۔

1- وکفیٰ باللہ وکیلا

2- اقراء کتابک کفیٰ بنفسک الیوم علیک حسیباہ

3- ھوالذی ارسل رسولہ بالھدی و دین الحق لیظھرہ علی الدین کلمہ. وکفی باللہ شھیدا.

4- فسیکفیکھم اللہo وھو السمیع العلیم

5- وکفیٰ اللہ المومنین القتال

6- انا کفینلک المستھزین

7- اُدخلو فی مسلم کاف

پر گل انج نہیں بن دی سگوں صنف کافی ہور بکھیڑیاں وچ پے جائے گی تے جے تصوف دی مڈھلی تاریخ ول دھیان ماریئے تے فیر صنف کافی دا وجود بڑا قدیم متھناں پوے گا تے فیر عربی فارسی ادب نوں کھنگالنا اُت ضروری ہو جاوے گا کیوں جے فارسی اردو تے پنجابی ادب دا سوما عربی ادب دے گُکھ چوں پھٹیا اے پر صنف کافی دا مُڈھلا وجود نہ تے عربی ادب وچ کدرے وکھالی دیندا اے تے نہ ای فارسی ادب وچ ایہ لشکارا لبھدا اے جدکہ تصوف دے سارے مسئلیاں دا سرمایہ عربی تے فارسی زباناں دیاں شعری صنفاں وچ بھرواں موجود اے۔ لیکن کافی بتر وچ کدرے وی وکھالی نہیں دیندا۔ ایہدی کیہ وجہ اے؟ میری جاچے کافی اپنے ہیئتی اسلوب پاروں کدوں تے کسراں لکائی وچ پر چلت ہوئی؟ ایہدی کاڈھ تے تحقیق حالے ہور تحقیق طلب اے۔ نری پُری بشیر حسین ناظم ہوراں دی کھوج پرکھ نوں ای آخری حرف مَن نال مسئلہ حل نہیں ہندا کیوں جے کافی دا وجود صرف پنجابی ادب وِچ ای ڈلکاں ماردا وکھالی دیندا اے۔ ایس گلوں اے سٹا نکلدا اے پئی کافی صنف دا نک نقشہ اپنے پورے مہاندرے نال شاہ حسین دے کلام وچ اُگھڑواں لبھدا اے تے فکری لحاظ نال شاہ حسین ای اصل وچ کافی بتر دے موڈھی لگدے نیں اُنج بھاویں ایہدے مُڈھلے ڈھانڈے بابا فرید ہوراں دے کلام نال ملدے نیں پر پکی پیڈی تے نتر ویں تحقیق دا گویڑ حالے وی سرے نہیں چوھیا تے اُجے وی کافی دی تخلیق دا سرا اُلجھیا ہویا اے تے ایسے لئی حالے وی تحقیق طلب اے جے انج ای محقق پڑچول کردے رہے تے ضرور ایس دی تخلیق دا سربنا نظری آ جاوے گا۔ ایہدے واسطے کھوجن دا عمل اُت ضروری اے کیوں جے کافی دے اصل ماخذ دا تا پتا گواچیا ہویا اے۔ سندھی زبان دے پارکھ ایہ دعویٰ کردے نیں پئی کافی سب توں پہلاں سندھی زبان وچ آئی اے تے پنجابی پارکھ ایس نوں خالص پنجابی زبان دی صنف آکھدے نیں کیوں جے کافی نوں سَتراں تے پچھان والا کلا صوفی شاعر شاہ حسین ای نظری آوندا اے۔

کافی وچ تصوف دے مسئلیاں توں اڈ توحید، رسالت، صبر، شکر، قناعت، ہجر، فراق، قرب، وصل، پیار، محبت، نِگھ، خلوص، اللہ نال محبت تے غیر اللہ نال نفرت، مرشد دی بھال، انسان دوستی دا درس، ظلم تے ناانصافی نال اِٹ کھڑکا، عاجزی تے انکساری دی تبلیغ، حق سچ دا اعلان، عشق تے

سلوک دا پینڈا، اخلاق تے کرداردی تعلیم تے آپس وچ امن تے سلامتی نال رہن سہن دا سنیہا، تصوف دی پوڑھی دے ڈنڈے نیں جنہاں دے وسیلے تے ذریعے نال قرب الٰہی دا نظارا حاصل کیتا جاندا اے۔ دوجے لفظاں وچ تصوف اوہ قندیل اے جہدے وچ اخلاقیات دیاں سبھے روشنیاں جگمگ، جگمگ کردیاں وکھالی دیندیاں نیں۔

تصوف وچ عشق مرکزی نقطے دی حیثیت رکھدا اے۔ جہدے گرد ساری کائنات دی موجودگی قائم اے۔ انسان کائنات وچ احسن تقویم دی حیثیت رکھدا اے۔ ایس لئی ایہدے فرض وچ شامل اے کہ اوہ اپنے خالق نال اَبدی جڑت رکھے کیوں جے ایہو جڑت ای عشق دا پیش خیمہ ہوندی اے۔ ایسے واسطے توحید دا فلسفہ اودوں تیک عقل وچ نہیں آسکدا جدوں تیک عشق دی رنگن لُوں لُوں اندر نہ سما جاوے۔ عشق اوہ دلیل یا شوق اے جہدے باجھوں رب دا قرب حاصل نہیں ہو سکدا اتے رب دا قرب خدا دے محبوب، کونین دے والی ﷺ نال محبت رکھیوں بغیر کدی نہیں مل سکدا کیوں جے رب دا قرب رسول عربی ﷺ دے عشق وچ تے رسول عربی ﷺ دا قرب رب دے عشق وچ لکیا ہویا اے۔ ایسے لئی جد تک بندہ دوناں ہستیاں دی حب دل وچ اُجاگر نہیں کردا عشق دے تاء توں وانجیا رہندا اے۔ علامہ اقبال ہوراں جواب شکوہ وچ ایسے عشق دی گل کیتی اے۔

کی محمد ﷺ سے وفا تو نے تو ہم تیرے ہیں
یہ جہاں چیز ہے کیا لوح و قلم تیرے ہیں

عشق اوہ واسطہ یا وسیلہ اے جہدے طفیل بندہ رب تے رسولؐ دا قرب حاصل کرلیندا اے تے جدوں عشق اوہدے لُوں لُوں وچ سما جاندا اے تے فیر بقول اقبال

عشق کی اِک جست نے طے کر دیا قصہ تمام
اس زمین و آسمان کو بے کراں سمجھا تھا میں

عشق دا لازمی نتیجہ محبوب دی رضا تے قرب دی طلب اے تے صوفی شاعراں نے ایسے عشق نوں اپنی شاعری دا مرکز تے محور بنا کے تصوف دیاں منزلاں دا ذکر اپنے کلام وچ کیتا اے تے نال نال عمل تے قائم رہن دی تلقین وی کیتی اے کیوں جے عشق عملوں بغیر ادھورا تے عمل عشقوں بغیر نامکمل رہندا اے۔ علامہ اقبال ایسے لئی آکھدے نیں۔

ندارد عشق سامانے ولیکن تیشہء دارد
خراشد سینہء کہسار پاک از خونِ پرویز است

نجمی ہوریں اک درویش صفت انسان جھدے اندر اک مکمل صوفی بُکل مار کے لُکیا ہویا اے اوہ جدوں اپنے عشق دی ہوک بلند کردا اے تے نجمی ہوراں دے قلم وچوں چانن دا سوما پھٹ پیندا اے۔ اک کافی وچ عشق دی چڑھتل دا نظارا ویکھو۔

عشق نمازاں جہاں پڑھیاں نیزے سر کپایا

سوہنا عشق کمایا

سبھ کجھ بھلیا اوہناں تائیں رب نہ بھلن پایا

جہاں عشق کمایا

عشق چبارے پائی جھاتی اپنا آپ مٹایا

ایسراں عشق کمایا

سارے چولے لاہ کے سٹے عشق دا چولا پایا

سوہنا عشق کمایا

عشق جھدی وی ہڈیں رچیا اوہ کدھرے نہ پرنایا

صاحب عشق کمایا

کُنت کنزاً والا قصہ سبھ نوں آکھ سنایا

جہاں عشق کمایا

.... ☆ ....

نجمی ہوراں ایسے طرح ہر کافی وچ ایسے ای دھخدی اگ (عشق) نوں وکھرے وکھرے ڈھنگاں نال بیان کیتا اے۔ کجھ شعر ویکھو۔

نال فقر دے یاری لاون بھاگ جہاں دے چنگے
عشق دی اگ وچ سڑدے ڈٹھے بن کے وانگ پتنگے

☆

ہوش بھلایا سرت گوائی عشق دا پایا بانا
ڈاڈھا مشکل رستہ ملیا کیتا کیہ انجانا

اس دے شوق دا دیوا بلیا جس نے رمز پچھاتی
اندر باہر روشن کردی عشق دی اکو جھاتی

☆

عشق ترا اے میری دولت
عشق ترے وچ لبھدی راحت
دے کے مینوں عشق دی لذت
توں سارا میل اُتار

☆

جنہاں پیار دا نور پچھاتا اوہناں عشق کمایا
دکھاں فکراں تائیں اوہناں دل اپنا چمکایا

☆

عشق دی سنگت پاون والے کدے نہ بدلن چولے
پریت پریم دا ہر اک سادھو پیار دی بولی بولے

نجمی ہوریں وی عشق نال عمل دا ہوکا لاندے وکھالی دیندے نیں کیوں جے ایہناں دے نزدیک وی عشق باجھ عمل دے مکمل نہیں ہوندا۔ ایسے لئی عشق نال عمل دی صدا وی بلند کردے نیں۔

نیک عمل تھیں بھر لے جھولی سچ دا پا توں بانا
دنیا اُتے دوجی واری ویکھ کسے نہیں آنا

☆

بے عملی دا کوڑھ جسم تے بگل شو دی ماری
اوڑک لبھنی ایس نوں نجمی عملاں باجھ اے خواری

تصوف دے کجھ مسئلے جیویں موتو قبل انت موتو کنت کنزا. وھو معکم اینما کنتم. نحن اقرب الیہ من حبل الورید ھوا الاول و الاخر والظا ھرا و الباطن. ونفخت فیہ من روحی تے اللہ نور السموت والارض. دیاں قرآنی آیتاں وچ صوفی لوک پوشیدہ سمجھدے نیں تے وحدت الوجود دی نیہ جان دے نیں۔ نجمی ہوراں وی اپنیاں کافیاں وچ

تھاں تھاں ایہناں نوری کرناں نوں دیویاں وانگوں روشنان دا آہر کیتا اے۔ کجھ کافیاں دے شعر ملاحظہ کرو۔

موتو قبل انت موتو درس پکایا جنہاں
سجن سوہنے مرشد اگے سخن الایا جنہاں

☆

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

☆

میں حبل وریدوں نیڑے واں
میں لکیا من دے ویہڑے واں

☆

ہر تھاں چمکاں مارن ڈٹھے تیرے وصف صفاتی
شوق دا دیوا بالے جہڑا لبھے امر حیاتی

☆

پردے چک کے گھنڈاں والے من وچ عشق مچاویں
میں تیری آں صاجب سچے اپنے حال نچاویں

☆

ہر دم ساہ دی تسبی اُتے یار دا کلمہ کہیے
چھڈ کے سارے جھگڑے جھیڑے چنگی بہنی بہیے

اقبال نجمی ہوراں اپنی کافی راہیں پیار، محبت، انسان دوستی، نیک عمل، کردار سازی تے ایہو جہے ہور اخلاقی گلاں دا پرچار کیتا اے تے ایہدے نال نال رب دی یاد تے جگ دی بے ثباتی تے موت، آخرت ورگے مسئلیاں نوں وی شاہ حسین تے بلھے شاہ وانگوں مخصوص اکھری ہیت مثلاً کھیڈ، پُونی، داج، ماہی، یار، کیلٹھا، بازو، چھلے، سفنے، شوہ، دلبر، صاحب، سائیں، ناد، چوبارہ، سانگ، تسبی، کلمہ، مرشد، بھائی، حجرہ، صبر، شکر، دھونی، برہا، ہجر، وصال، نقارہ، گٹھڑ، جاگ، سنگت، چرخہ، تند، چھلی، نزع، تے ہور ڈھیر سارے اکھر ورت کے ایہ دس دیندے نیں پئی ایہ

سارا جگ دا پسارا عارضی اے۔ رب دی یاد دم دم چیتے رکھو، دنیا تے دنیا دی ہر شے جھوٹھی اے، سچی ذات اکوای رب دی اے۔ اگلی دنیا دی فکر کرو، موت تے آخرت لئی عملاں دا داج کٹ لوو نہیں تے پچھتان توں سوا کجھ پلّے نہیں رہوے گا شاہدی لئی کجھ شعر پیش کیتے جاندے نیں۔

ساری عمر گوائی ایویں گتّی اِک نہ چھلّی
آیا وقت نزع دا سر تے کھڑک گئی اے ٹلّی

☆

دنیا دنیا کردی ڈٹھی اَج تے خلقت ساری
اوسے شے دے پچھے بھجے جہڑی بے اتباری

☆

صاحب نال محبتاں پائیاں اوس تھیں دل ایہ لایا
صاحب صاحب کردیاں اوہناں اپنا وقت وہایا

☆

منوں وساری جہاں دنیا ، صاحب دے ہو ملّے
اس جیون نوں راکھ بنا کے راکھ دے اندر لگّے

☆

سچے صاحب نوں اوہ بھاوے جو لوے سیانی مت نی!
چرخہ ڈھاوے ، پونی کتّے تے نال بہائے رَت نی!

☆

کدے نہ اپنے شوہ نوں بھاوے جہڑی کرے کپت نی!
ٹُٹّی تند نوں جوڑ کے بھلیے ! پیار دا سوتر کت نی!

☆

گل وچ کینٹھا ، بازو باہی ، اُنگلاں دے وچ چھلّے
تیرے اُتّے مالک راضی ، تیرے بھاگ سوَلّے

نجمی ہوراں حضرت بابا فرید ہوراں دی توحید پرستی تے شاہ حسین دی رب تعالیٰ نال گوڑھی یاری "نی تینوں رب نہ بھلّی" تے بابا بلھے شاہ دی کوک "اُٹھ جاگ گھراڑے مار نہیں" دے

ایمان بھرے بولاں وانگوں اپنیاں کافیاں نوں سنواریا تے شنگاریا اے۔ جس طرح بیتاں بزرگاں نے لوکائی نوں اک خدا دی حاکمیت دا سبق پڑھایا تے اوہدے اگے سر جھکان دی تلقین کیتی۔ مثلاً حضرت بابا فرید کہندے نیں۔

اُٹھ فریدا وضو ساز صبح نماز گزار

جو سر سائیں نہ نیویں اوہ سر کپ اُتار

حضرت شاہ حسین آکھدے نیں۔

ویلا سمرن دا اُٹھ نام دھیالے

تے حضرت بلھے شاہ کہندے نیں۔

اُٹھ جاگ گھراڑے مار نہیں۔ ایہہ سون ترے درکار نہیں

اقبال نجمی ہوراں دیاں کافیاں ایس پاروں سلاہن جوگ نیں کہ ایہناں وچ روایت تے جدّت دا آپس وچ گوڑھا رنگ رچیا ہویا اے تے کافیاں وچ بنتر تے اسلوب دے لحاظ نال وکھرے وکھرے تجربے وی کیتے نیں تے نال نال کلاسیکل تکنیک نوں وی قائم رکھیا اے۔ ایسے سبھوں کافیاں پڑھن سنن والیاں دے دلاں تے گوڑھا اثر چھڈ دیاں نیں جیویں۔

۱۔ کیہ اے میرا زور

جیویں مرضی ٹور

۲۔ جاگ مسافر ہن تے جاگ

۳۔ مینوں اپنی راہے ٹور

۴۔ مینوں کردے توں حیران سجن

۵۔ میرے دل وچ اُٹھیا شور

۶۔ ہن لادے باغ بہار

۷۔ سبھ توں وڈی توں سرکار

۸۔ کیہ کردا اے بے پرواہ ماہی

اُنہہ دتے گئے کافی دے مکھڑیاں وچ نویں پن دا چیتر موسم کھڑیا ہویا نظری آوندا اے جنہاں وچ روایت دے فطری رنگ، خشبو تے روشنی دے جلوے سلامتی تے بھلائی دے جہان آباد کردے وکھالی دیندے نیں۔ کافی دراصل اپنے اندر جتھے توحید، عشق، جذب، سلوک، صبر شکر، قناعت، وصال تے قرب رکھدی اے اوتھے لوکائی نوں پیار محبت دا عالمگیر شعور وی سکھاندی اے ۔اقبال نجمی ہوراں دیاں کافیاں پڑھ کے بابا فرید توں لے کے بلھے شاہ تیک دی صوفیانہ روایت دے سارے رنگ اکھیاں سامنے آجاندے نیں کیوں جے نجمی ہوریں خود اک درویش صفت انسان نیں تے ایسے لئی ایہناں دیاں کافیاں وچ اسلامی تصوف نوں ایہو جہے سوہنے ڈھنگ نال تے نویکلی کلا راہیں سمویا اے کہ ساڈے سامنے خدا تعالیٰ تے اوہدے محبوب رسول حضرت محمد عربی ﷺ نال اوہناں دا عشق چھلاں ماردا نظری آوندا اے کیوں جے اسلامی تصوف دا مڈھ ای خدا دے لاڈلے رسول حضرت محمد عربی ﷺ تے جہاناں دے پیر دی شریعت توں بھجدا اے۔ نجمی ہوراں جتھے تصوف بارے کئی چراغ روشن کیتے نیں اوتھے اپنے نفس دی آگاہی نوں وی تھاں تھاں بیان کیتا اے اوہ جان دے نیں کہ اندر دا گیان ای بندے نوں بندہ بناندا اے تے رب تعالیٰ دا عرفان نصیب ہوندا اے حضرت علی کرم اللہ وجہٗ ہوراں دا قول اے۔

اتم الناس اعرفهم بنفسه ...واتمعهم لشهوته و حرمه

ترجمہ۔لوکاں وچ سبھ توں زیادہ مکمل اوہ بندہ اے جہڑا سبھ توں زیادہ اپنے نفس توں واقف اے۔

انسان احسن تقویم دے لائق تاں ای ہوسکدا اے جے اوہ اپنے خالق تے مالک اگے سر جھکائی رکھے تے اوہدے وصفاں دی تسبی ساہ ہے ساہ کڈھدا رہوے تے اپنے آپ نوں اوہدے رنگ وچ رنگ لوے جویں للاری کپڑیاں نوں رنگ چاڑھدا اے۔ ایس لئی کہ اللہ تعالیٰ دے عشق دا رنگ سبھناں نالوں پکا تے گوڑھا اے۔خود اللہ تعالیٰ پاک کلام وچ فرماندے نیں۔

صبغۃ اللہ ومن احسن من اللہ صبغۃ ونحن لہ عبدون۔

اللہ تعالیٰ دا رنگ۔ تے کہڑا چنگا اے اللہ تعالیٰ دے رنگ توں؟۔ تے اسیں اوہدی (اللہ دی) عبادت کرن والے آں۔

اقبال نجمی دیاں کافیاں وچ ایسے رنگ ول توجہ دوائی اے تاں جے رب دا بندہ اپنے رب نال

گوڑھی پریت پائی رکھے کیوں جے بندے دا پارا تارا رب دی پریت نال ای ہوناا ے۔کجھ شعر ایسے تناظر وچ ملاحظہ کرو۔

مینوں رنگ دے اپنے رنگ وچ کرلے اپنا سنگی
کیوں جے جچدی سبھ نوں سائیاں تیرے رنگن رنگی

☆

رنگن والے دی مرضی اے جنہوں چاہوے رنگے
خالی رکھدا کاسہ کدرے بھر دیندا بن منگے

محمد اقبال نجمی دیاں کافیاں وچ اسلامی روایات دے سبھے دھارے وگدے نظری آوندے نیں تے مکدی گل ایہ وے پئی ''پریم دے دھاگے'' دیاں سبھے کافیاں صوفیانہ ریت نوں اگانہہ ٹور دیاں فنافی الذات ،فنافی الرسول تے فنافی اللہ دیاں منزلاں دے پینڈیاں تے ثابت قدمی نال چلن تے ہلاشیری دیندیاں نیں۔نجمی ہوراں دیاں مردف کافیاں اپنی اپنی بحر تے اپنے اپنے مہاندرے پاروں روایت تے جدت دے تال میل نال نی! تینوں رب نہ بھلی دعا فقیراں دی اجیہا چانن میلہ لایا ہویا اے۔اللہ کرے نجمی ہوراں دا ایہ چانن میلہ سبھ دے دلاں وچ اللہ ھو دی صدا بن جاوے۔آمین

......☆......☆......

اجو کے دور دا صوفی

''کافی'' بارے سوجھواناں دے اڈرے وچاراں پاروں ایہہ نکھیڑا کرنا اوکھا اے جے ایس دی گنہ کیہ اے؟ ایس بارے دلیل دی تھاویں دعوے تے جذباتیت غالب اے۔ ڈاکٹر نذیر احمد کافی نوں موسیقی دے اک ٹھاٹھ تے راگ داناں دیندے نیں۔ سید علی عباس جلال پوری ایہنوں ''کافی'' توں بنیا لفظ ''کافی'' متھدے نیں جنہوں کامل دے معنیاں وچ لیا گیا۔ شریف کنجاہی لفظ ''کاؤ'' نال تعبیر کردے نیں۔ عبدالغفور قریشی ایس نوں قوافی دا وگڑیا روپ دسدے نیں جدوں کہ قدر آفاقی کہف نال تعلق ہون پاروں کہفی (یعنی غار وچ بہن پاروں) دی نسبت نال کافی دی دس پاؤندے نیں۔ حمید اللہ ہاشمی ایس دے لفظی معنی پوری یا مکمل دے دسدے نیں۔
آصف خاں ہوراں دی کاڈھ اے جے ایس دا مادہ مقامی بولیاں دی تھاں عربی فارسی اے۔

ایہناں سبھناں وِدواناں دی تھاں بشیر حسین ناظم ہوراں دی رائے وچ وزن تے تگڑائی اے اوہ عربی وچ رجل ''کاف'' توں گل ٹوردے نیں تے رب سچے دے فرمان ''الیس اللہ بکافٍ عبدہ'' نوں مکھ رکھدیاں ہویاں اوہدی عظمت، وڈیائی تے بزرگی اگے منکھ ترلے تے منت وچ من دی سک پاروں جو دکھ بھری کرلاٹ الاپدا اے اوس نوں کافی آکھدے نیں۔ اوہناں دے بقول کافی اصل وچ کاف اے جویں شافی اصل وچ شاف اے۔ کافی تے شافی رب سچے دے صفاتی ناں نیں۔ ہر اوکڑ تے بیماری ویلے ''یا کافی یا شافی'' دا ورد وظیفہ اپنے دکھاں نوں گھٹان دا کارن وی اے تے اللہ سائیں دی عظمت تے بزرگی دا دلوں وجھوں اقراری ہوون وی۔ الیس اللہ بکافٍ عبدہ، دے چانن وچ کافی نوں معنیاں دے موکلے پیار وچ پاک پوتر، تکوینت توں صاف تے شفاف دل وچوں نکلی ہوک تے کوک دسدیاں ربی سانگے دیاں تجلیاں تے چانن دی گل چھوہی اے۔

بشیر حسین ناظم ہوراں دی کافی بارے نرول رائے مگروں ایہہ گل اُگھڑی جے روح دے گل توں وچھڑن پاروں ربی عشق دی تانگھ، اوہدے وصال دی کِھچ، سالک نوں سرمستی وچ چُور رکھدی اے۔ اک صاحبِ حال، صوفی اوہدے جلوے، اوہدیاں قدرتاں تے تجلیاں نوں

روح تے وارد کر کے ہر تھاں اوہدی چھب وہندا اے۔ایہ سرمستی، دوری، تڑپ تے آہ وزاری جز نوں کل دے جمال تے جلال توں آشنا کر کے ذات واحد نال اک مک تھی ونجن ول پریردی اے۔

شاہ حسین توں محمد اقبال نجمی تیک کافی دے ایس پینڈے وچ قدم قدم تے نوری طور آوندے نیں تے ہر کلیم نے اپنی ہت موجب کائنات دے اسراراں، ڈونگھیاں رمزاں تے ربی جمال دی سک نوں چنگیاڑے توں تریل بنان دا جتن کیتا اے۔

پنجابی زبان تے ادب دی تاریخ دے اجو کے مہاڑاں نوں نجھ لا کے تکیے تے عارفانہ سرمستی دیاں نویاں لیہاں اُسردیاں تے ویلے دے سینے تے پسردیاں ہمیش اپنا روپ وٹاندیاں وسدیاں نیں۔محمد اقبال نجمی ہوراں دیاں کافیاں وچ ایہ انگ بڑا اچواں تے ڈھکواں وکھالی دیندا اے۔اوہناں کول بلھے شاہ دی ندھڑتا دی تھاں شاہ حسین دی عاجزی، فقیری تے عارفانہ فضا گوڑھی اے سگوں کافی دے موکلے پیار دا سچا تے سُچا رنگ وحدانیت تے الوہیت دی رنگن وچ رنگیا پوکھا نکھیڑواں وکھالی دیندا اے۔ہیت دے تجربے دے گھنے جانو محمد اقبال نجمی نے کافی تے دوہڑیاں دے دھاریاں نوں اک مک کر کے فکری سانجھ دا وکھالا کر دیاں پنجابی شاعری دے انبراں تے اپنی سہیان دی نویکلی پینگھ بنائی اے۔ربی معرفت، شریعت، طریقت، حقیقت تے گیان دی اس پوتھی وچ عشق حقیقی دی ست رنگی پینگھ دے ہلارے لیندے جذبیاں تے اناالحق دے سرمدی نعریاں دی گوڑھتا اکھرا کھر وچوں اپنے ہوون دی دس پاوندی وکھالی دیندی اے۔

غلام مصطفیٰ بسمل

17 اکتوبر 2009ء

......☆......☆......

○

اِکّو ای چشمہ نور دا

اِکّو ای پیار دی ذات

اِکّو ای دُکھ شہود دا

سبھ شاہد جہدے پات

اوہنوں ای پیاری متھیے

دل آکھے جہڑی بات

نور ملے اس دل نوں

اوہ پاوے نکھی جھات

ڈھل جاوے فرسرتوں

ایہ لمی بھاری رات

.... ☆ ....

(.)

توں ایں صاحب میرا

ایہ جند تیرے ناویں لاواں

تیرے دوارے بیٹھ رہواں میں

دھپاں ہون یا چھاواں

بھاویں جہڑے حال اِچ رکھیں

گولی تری سداواں

جے توں جھات کرم دی پاویں

چڑھ چوبارے جاواں

میت مرے میں تیری پریت دے

گون ہمیشہ گاواں

.... ☆ ....

○

ویکھاں اوہدیاں ذات صفاتاں ہر کم پورا پورا

ہر کوئی جچدا اپنے رنگیں چٹا ، کالا ، بھورا

کہڑی گل تے پُھلیا پھرنائیں ہر کم ترا ادھورا

صاحب نوں جے راضی کرنا "میں" نوں کڈھ مغرورا

.... ☆ ....

○

گل کریئے کیہ

گل کردے ہوئے ڈریے جی

میں چاہواں بھانڈا بھر جاواں

پر جتھد اجتھد اہر جاواں

ایہ جیون چار دیہاڑے دا

میں ویکھ کے پچھے ڈر جاواں

گل کریئے کیہ

گل کردے ہوئے ڈریے جی

☆

میں جیہڑا سانگ رچایا اے

اُس کھوج اوسے دالایا اے

ہن اوہدے پیار حوالے نال

کجھ اپنا بھرم بنایا اے

گل کریئے کیہ

گل کردے ہوئے ڈریے جی

☆

کیہ لینا دنیاداراں توں

میں چنگا دور گنواراں توں

بے مہراں ایہناں یاراں توں

ٹھگاں تے چور بزاراں توں

گل کریئے کیہ

گل کردے ہوئے ڈریے جی

☆

میں پُگّی بازی ہاری اے

میں چکی گٹھڑی بھاری اے

میں دل دا سودا کر چھڈیا

مینوں ملیا یار بپاری اے

گل کریئے کیہ

گل کردے ہوئے ڈریے جی

☆

کیہ تیرا میرا میل سجن

دس تینوں کہڑی ویہل سجن

ایہ کتھے مینوں گھلیا ای

کیوں مینوں دتی جیل سجن

گل کریئے کیہ

گل کردے ہوئے ڈریے جی

.... ☆ ....

○

میرے دل وچ اُٹھیا شور
میرے دل وچ اُٹھیا شور

....

لُک لُک رووّاں کراں بہانے
میرے دکھڑے کہڑا جانے
گئے نیں سوہنے بیت زمانے
ہن کیہ اپنے زور وکھانے
جدوں لبھدی پھردی گور

....

میرے دل وچ اُٹھیا شور
میرے دل . وچ اُٹھیا شور

....

نال علم دے کھیسا بھریا
بے عملی دے شوہ وچ تریا
آ بیٹھا ہن تیرے دوارے
لے آندا میں جو کجھ سریا
میتھوں منگیں نہ کجھ ہور

....

میرے دل وچ اُٹھیا شور
میرے دل وچ اُٹھیا شور

....

مینوں دتے دن سیالی
جھڑے لنگھ گئے کاہلی کاہلی
عمر حیاتی لنگھی مُستیاں
ایویں وج گئی اوڑک تالی
مینوں دور اے دِتا ٹور

....

میرے دل وچ اُٹھیا شور
میرے دل وچ اُٹھیا شور

....

سوہنا دلبر ہسے بولے
کدے نہ وسے جا کے اوہلے
چھڈ کے نجمی پردے پانا
مخفی راز ہن سارے کھولے
بازی اُلٹ دوے چت چور

....

میرے دل وچ اُٹھیا شور
میرے دل وچ اُٹھیا شور

.... ☆ ....

○

گل وچ کینٹھا، بازو باہی، اُنگلاں دے وچ چھلّے

تیرے اُتّے مالک راضی تیرے بھاگ سوتے

میٹھوں ماہی مُکھ پرتایا مینؐ ڈگ پئی آں تھلّے

کیویں ویکھاں پھل گلشن دے میری پیش نہ چلّے

کول نہ آوے ماہی میرا میں کئی سنہڑے گھلّے

رنگلے سفنے تبکدی اَکھ نے بنھ لئے نیں دُکھ پلّے

میٹھوں ماہی مُکھ پرتایا میں ڈگ پئی آں تھلّے

.... ☆ ....

○

رُسیا میرا ماہی میتھوں کون پچھے میرا حال نی

سارے اپنے حال دے قیدی کون ٹرے میرے نال نی

ویڑھے بارے فرتوں سوچیں ، اپنا آپ سنبھال نی

یاد ماہی وچ رُجھی رہ نہ روگ اولڑے پال نی

لنگھدا جاوے دن ایہ سارا کیوں پئی ایں وچ خیال نی

جے کر میت بنانا اُس نوں فر اپنا آپ اُجال نی

ویڑھے بارے فرتوں سوچیں ، اپنا آپ سنبھال نی

.... ☆ ....

○

میناں کر دے توں حیران سجن
میناں کر دے توں حیران ......

☆

رہ نیڑے دور نہ توں جاویں
میناں کسے آزمیش نہ پاویں
میتھوں سوتر نہ کتواویں
توں سوہنا ایں سلطان سجن

☆

میناں کر دے توں حیران سجن
میناں کر دے توں حیران ......

ایہ فکر ازل توں جھلّی اے
کئی.وَخت نیں جان اکلّی اے
میں ڈردیاں نکُّر ملّی اے
کر میرے ول دھیان سجن

☆

مینوں کر دے توں حیران سجن
مینوں کر دے توں حیران ......

☆

ترے ناں دا ورد پکاراں میں
ترے ناں تے ہلاواں تاراں میں
ترے ناں تے رین گزاراں میں
مینوں دے دے اپنا مان سجن

☆

مینوں کر دے توں حیران سجن
مینوں کر دے توں حیران ......

میں مڈھوں داج وہونی آں
میں کوئی نہ کتی پونی آں
میں وچ گناہواں دونی آں
مینوں دے دے سوہنی شان سجن

☆

مینوں کر دے توں حیران سجن
مینوں کر دے توں حیران ......

.... ☆ ....

○

ہن لا دے باغ بہار سجن
ہن لا دے باغ بہار ......

☆

اِسم ترا میں پیا الاواں
چھڈ کے تیرا در نہ جاواں
بردہ تیرا سدا سداواں
کر اپنیاں وچ شمار سجن

☆

ہن لا دے باغ بہار سجن
ہن لا دے باغ بہار ......

عشق ترے وچ میں مستانہ
توں ایں میرا یار یگانہ
بن کے رہ نہ توں بیگانہ
کر دل دا دور زنگار سجن

☆

ہن لا دے باغ بہار سجن
ہن لا دے باغ بہار ......

☆

لبھاں تینوں رات براتی
میرے وَل جے بھاویں جھاتی
مل جائے مینوں نویں حیاتی
گل سُن سوہنی سرکار سجن

☆

ہن لا دے باغ بہار سجن
ہن لا دے باغ بہار ......

مٹھے دیون سبھ دلاسے
رکھدے مینوں پاسے پاسے
جے توں لاویں اپنی راسے
سبھ کھل جاون اسرار سجن

☆

ہن لا دے باغ بہار سجن
ہن لا دے باغ بہار ......

☆

عشق ترا اے میری دولت
عشق ترے وچ لبھدی راحت
دے کے مینوں عشق دی لذّت
توں سارا میل اُتار سجن

☆

ہن لا دے باغ بہار سجن
ہن لا دے باغ بہار ......

.... ☆ ....

○

جو پیندا جام اُس ساقی دا

جو پیندا جام اُس ساقی دا

☆

اوہ اِکّو حرف پکاندا اے

اوہ سانجھ نہ غیر تھیں پاندا اے

اوہ صبر دی روٹی کھاندا اے

☆

جو پیندا جام اُس ساقی دا

جو پیندا جام اُس ساقی دا

☆

تن من دا ہوش گوا بیٹھے

جان اپنی گھول گھما بیٹھے

اوہ پریت دا چولا پا بیٹھے

☆

جو پیندا جام اُس ساقی دا

جو پیندا جام اُس ساقی دا

☆

وچ من دے یار وساندا اے

اوہ مست اَلست سداندا اے

سبھ جھوٹھے شور مکاندا اے

☆

جو پیندا جام اُس ساقی دا

جو پیندا جام اُس ساقی دا

☆

دن رات اوہدے لئی شادی اے

اوہ گھمدا وادی وادی اے

اوہ دیندا خوب منادی اے

☆

جو پیندا جام اُس ساقی دا

جو پیندا جام اُس ساقی دا

☆

ناں اِکو اوہنوں یاد رہوے

ہر دُکھ توں اوہ آزاد رہوے

پی وصل پیالا شاد رہوے

☆

جو پیندا جام اُس ساقی دا

جو پیندا جام اُس ساقی دا

.... ☆ ....

○

بھاگ مرے وی جاگن تیری صحبت لبھے چنگی

دور توں کردے میرے سائیاں میرے دل دی تنگی

مینوں رنگ دے اپنے رنگ وچ کر لے اپنا سنگی

کیوں جے جچدی سبھ نوں سائیاں ترے رنگن رنگی

.... ☆ ....

نال فقر جو صحبت رکھے ہر دم سکھی تھیوے
اپنے ہتھیں بابا لوکا اپنی گدڑی سیوے
شاہاں نوں وی گر ایہ دسے سبھ سلطانی والے
نال فقر دے بلدے ڈٹھے عزماں والے دیوے

☆
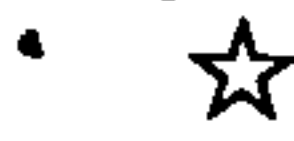
اک تاں اپنی خاک سنوارن نال فقر دے رہ کے
اک اوہ نال فقر دے جھڑے اپنا آپ مینوے
اک انجانے نال فقر دے رہندے خالی جھولی
اک اوہ اللہ والے جھڑے بالن بجھدے دیوے

☆

اوس فقر توں دور رہیں توں جھدے وچ وپارا ے
اوس فقر وچ رہنا سکھ توں جھڑا خاک سوارا ے
ایس فقر دی راہ تے ٹرنا سوکھا کم نہیں ہوندا
ایہ اوہ راہ اے جھڑی راہ وچ پیندی نفس نوں مارا ے

.... ☆ ....

○

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

☆

دُکھاں دے کھلواڑ تے بہہ کے
سُکھ دے پولے ساڑ توں بہہ کے
اِنج اپنا آپ بتاویں توں

☆

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

☆

دل وچ جیہڑا یار وساوے
اوہ نہ راگ ستارے چاہوے
اَج سارے گھنڈ اُٹھاویں توں

☆

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

☆

تینوں میری سنگت بھاوے گی
روح چین تری انج پاوے گی
میری ذات چ آن سماویں توں

☆

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

☆

نہ پُچھ میتھوں میں کیسا واں
توں سمجھ میں تیرے جیسا واں
اِنج اپنا آپ بھلاویں توں

☆

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

میں حبل وریدوں نیڑے واں
میں لُکیا من دے ویہڑے واں
جنگلیں نہ پھیرے پاویں توں

☆

مینوں دور نہ ڈھونڈن جاویں توں
میرے ناں دا ورد پکاویں توں

.... ☆ ....

○

نال فقر دے یاری لاؤن بھاگ جنہاں دے چنگے

عشق دی اگ وچ سڑدے ڈٹھے بن کے وانگ پتنگے

رنگن والے دی مرضی اے جنہوں چاہوے رنگے

خالی رکھدا کاسہ ، کدھرے بھر دیندا بن منگے

.... ☆ ....

○

کیسر بولے چھیتی چھیتی وَج گیا کوچ نقارہ

نال گناہیں اپنا گھٹڑ کریں نہ ہور توں بھارا

کرنی اوڑک بھرنی پینی ایہ تے اک ورتارا

اگلا نہیں توں ڈِٹھا اس لئی ایہ جگ لگے پیارا

.... ☆ ....

○

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

رو رو ہائیں بھر لینا واں
اپنے تھیں گل کر لینا واں
تیرے تے نہیں میرا زور

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

پل پل وصل دے راگ الاپاں
دل چاہوے ہُن پیار ملاپاں
نچّے جیویں بَن دا مور

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

شوہ وحدت دا جے میں پاواں
اس وچ اپنا آپ گنواواں
مِٹ جاوے ایہ سارا شور

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

رستہ ہور وکھا نہ ماہی
غیر دے متھے لا نہ ماہی
میری تیرے ہتھ اے ڈور

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

درشن تیرا جے میں پاواں
اپنے دل نوں میں بھرماواں
بھرلاں اپنے نین کٹور

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

تیتھوں مُول نہ گل لکائی
تیرے ناویں جند میں لائی
مینوں دے نہ غم توں ہور

مینوں اپنی راہے ٹور
اپنی راہے ٹور وے ماہی
مینوں اپنی راہے ٹور

.... ☆ ....

O

اک اللہ اک مولا والا ہر دم ورد پکاندے رہیے

اوہلے بہہ کے دنیا کولوں چوٹ ایہ دل تے لاندے رہیے

اپنے حال اِچ مست اَلست جھلّے اِنج سداندے رہیے

اپنی وکھری دنیا ای اِک دنیا وچ وساندے رہیے

اِک مِک ہو کے رَچ وَس جایئے اپنے بھیت لکاندے رہیے

من دا چرخہ ڈھا کے دم دم الف دی پونی پاندے رہیے

پریم دے دھاگے وَٹدے رہیے پریت دے جوڑے پاندے رہیے

.... ☆ ....

○

یار دے نیڑے اوہ اے جنھے اپنی ذات مکائی

میں میں کر کے کدے نہ کیتی اپنی جس وڈیائی

دُکھ جہان دے جھولی پائے دل دھونی جس لائی

عشق نوں اپنے صادق کیتا رکھی اَگ دبائی

کدے نہ اوہ گل کیتی نجمی جہڑی بنے پرائی

.... ☆ ....

○

سبھ توں وڈی توں سرکار
منیا تینوں سوہنا یار

☆

تیرے اگے سر میں دھریا
پیار دا بھانڈا اِنج میں بھریا
سوہنیا تیرے رنگ ہزار

☆

سبھ توں وڈی توں سرکار
منیا تینوں سوہنا یار

☆

تیری صورت ساہمنے آوے
میری مستی ودھدی جاوے
حسن ترا اے شوخ بہار

☆

سبھ توں وڈّی توں سرکار
ملیا تینوں سوہنا یار

☆

نام نشان مٹا دے میرا
ویکھ لواں میں تیرا ڈیرا
سبھے کُھل جاون اسرار

☆

سبھ توں وڈّی توں سرکار
ملیا تینوں سوہنا یار

.... ☆ ....

○

کہڑا اُٹھے رات براتیں ہڈاں دی اگ بالے

گُٹ کوں گُٹ کوں آکھن والے کون کبوتر پالے

چڑیاں وانگوں اُڈ کے ہر کوئی ویلے نوں پیا ٹالے

خوش خیالی پچھے اپنی ہر کوئی جندڑی گالے

.... ☆ ....

○

ہر تھاں چمکاں مارن ڈِٹھے تیرے وصف صفاتی

شوق دا دیوا بالے جہڑا لبھے اَمر حیاتی

اُس دے شوق دا دیوا بلیا جس نے رَمز پچھاتی

اندر باہر روشن کردی عشق دی اِکّو جھاتی

.... ☆ ....

○

جاگ مسافر ہن تے جاگ
جاگن تیرے سُتّے بھاگ

....

اکھیاں کھول کے بیٹھ توں بیبا
توں ایں مال خرید کے بھلیا
کم کر جھلیا ویکھ نہ میلہ
کڈھ توں من چوں پیار دے راگ

....

جاگ مسافر ہن تے جاگ
جاگن تیرے سُتّے بھاگ

....

امن سلوک دا سخن اَلا دے

عشق دا اُٹھ کے ناد وجا دے

یار دے پچھے ذات گوا دے

دوئی والے مار دے ناگ

....

جاگ مسافر ہن تے جاگ

جاگن تیرے سُتّے بھاگ

....

بل بل کے ہُن بجھ گئے تارے

وج گئے ایتھے کوچ نقارے

توں سُتّا ایں کم وسارے

تینوں آوے کیوں نہ جاگ

....

جاگ مسافر ہن تے جاگ
جاگن تیرے سُتّے بھاگ

....

وچ سرائیں تیرا ڈیرا
تیرا اِتھے اِکّو پھیرا
توں رُشنا لے چار چفیرا
من وچ الفت دا چھیڑ کے راگ

....

جاگ مسافر ہن تے جاگ
ہن اپنی . ذات تیاگ
جاگن تیرے ستّے بھاگ

.... ☆ ....

○

ہر دم ساہ دی تسی اُتے یار دا کلمہ کہیے
چھڈ کے سارے جھگڑے جھیڑے چنگی بہنی بہیے
یار ولوں جو مل جاوے دُکھ' اوس نوں سینے سہیے
ہراوکڑنوں ہس ہس جرییئے کیوں بیٹھے روندے رہیے

.... ☆ ....

نیک عمل تھیں بھرلے جھولی سچ دا پا توں بانا

دنیا اُتّے دوجی واری ویکھ کسے نہیں آنا

ہر جی اوتھے اوڑک نوں اے اپنا بھار اُٹھانا

کہڑی گل تے میں میں کرنا، کاہدے تے اِترانا

.... ☆ ....

○

دیکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے
گل دی تہہ تک اپڑیں گا توں اپنا آپ ڈبو کے

......☆☆......

بات سچے دی پلّے بنھ لئیں حق دا ورد پکاویں
دکھ سکھ دوویں مالک وَلّوں ایویں نہ گھبراویں
بھالیں نہ کوئی ہور سہارا نہ توں رَولا پاویں

....

کردا رہیں توں چنگے کارے اپنا آپ لکو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

......☆☆......

چھڈ کے دنیا داری نوں ہن دل توں لاہ دے جالے
جھاتی مار توں اپنے اندر ویکھ جو لیکھ نیں کالے
چنگی رکھیں سوچ ہمیش توں چنگے ای چلیں چالے

....

لبھیں نہ توں چھاں شہتوتی ایتھے ککر بو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

......☆☆......

ویکھ کیہ آکھے مرشد اِکناں ملدی مَت خدائی
دوجے اوہ ہن جنہاں پُچھ پُچھ اپنی عمر بتائی
تیجے پتھر ورگے جنھاں بوند پئی تلکائی

....

مَت خدائی جے نہ لبھے رہ توں مٹی ہو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

......☆☆......

گھن دا ڈر کیہ اوہنوں جنھے لکڑ گھر نہیں رکھنی
مال کھرے نوں کھوٹا کہنا ایہ نہیں چنگی تکنی
اپنے سر جد ورتی جانی روک کسے نہیں سکنی

....

تیری مرضی گٹ لے بیبا ہس کے یا فر رو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

......☆☆......

اپنے تن دے حجرے اندر پاندا جھات رہیں توں
جس وچ یار دی مرضی ہووے اوہو بات کہیں توں
دن وی ناویں اُس دے لاویں نال ای رات بہیں توں

....

دل دا بوہا کھول کے رکھیں باقی دے در ڈھو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

......☆☆......

جے کر جانیں تل نیں تھوڑے سنبھل کے ڑگ بھریں توں
جے کر جانیں شوہ نڈھڑا تاں تھوڑا مان کریں توں
جے کر اوگن گھٹ نیں فروی بہتا ویکھ ڈریں توں

....

روہ ای جے کر زہر بنی تے کس کم گنا بو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

......☆☆......

مٹی دا ایہ ڈھیر نیں نجی میحل تے کوٹھے سارے
ایہناں تائیں پیار نہ پائیں ایہ نیں بے اتبارے
صبر شکر دی روٹی کھا توں ہور نہ ڈھونڈ سہارے

....

اوڑک ایتھوں ٹر جانا اے جھٹ دا جھٹ کھلو کے
ویکھ کیہ آکھے مرشد سائیں کول ذرا توں ہو کے

.... ☆ ....

○

کھیڈاں دے وچ رُجھی کیویں چُلھتے چول چڑھاوے

جنہوں مخمل لبھدا کیویں اُن دا کرتا پاوے

نمو جھان کھلوتی کد دی جھات سجن دی چاہوے

جنہوں درد دی جاگ نہ لگی اوہ کسراں کرلاوے

.... ☆ ....

○

دنیا دنیا کردی ڈِٹّھی اَج تے خلقت ساری
اوسے شے دے پچھے بھجے جہڑی بے اِعتباری
بے عملی دا کوڑھ جسم تے بُتّل شو دی ماری
اوڑک لبھنی ایس نوں نجمی عملاں باجھ اے خواری

.... ☆ ....

○

کیہ کردا بے پرواہ ماہی

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

گم راہے نوں پہچان دوے
جہڑا تھڑکے اوہنوں مان دوے
درماندے نوں درمان دوے

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

کتے لیندا وچ کلاوے اوہ
کتے شوہ چوں پار لنگھاوے اوہ
کتے بچڑے ذبح کراوے اوہ

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

کدے پھلاں لدّے تھال دوے
کدے سوہنے نت خیال دوے
کدے ڈھیندے تائیں لال دوے

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

کتے بھڑکی اگ گلزار کرے
کتے سیس کٹن تیار کرے
کتے چاہ سُٹن ہشیار کرے

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

کتے پُٹھی کھل لہا دیوے
کتے آرے تھیں چروا دیوے
کتے سولی تے چڑھوا دیوے

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

کتے کربل ویکھ سجاندا اے
سر نیزیاں تے چڑھواندا اے
گل پیاریاں دے کٹواندا اے

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

....

اوہدی نجمی عجب کہانی اے
کتے کھوندا دانا پانی اے
کتے دیندا اوہ سلطانی اے

☆

میں صدقے اپنے ماہی توں
میں صدقے بے پرواہی توں

..........☆..........

○

چھیڑ کے ماہی
دکھ برہا دے تار
رووواں زار و زار

....

باجھ ترے ایہ شام سویر
ماہی کتھے لائی دیر
میرا کھسیا چین قرار

....

چھیڑ کے ماہی
دکھ برہا دے تار
رووواں زار و زار

....

بے جے رہنا اے توں پردیس
مینوں سد لے اپنے دیس
میرے سوہنے سانول یار

....

چھیڑ کے ماہی
دکھ برہا دے تار
رووواں زار و زار

....

تیری صورت دی مشتاق
میں روندی وچ فراق
تیرا چاہواں میں دیدار

....

چھیڑ کے ماہی
دکھ برہا دے تار
رووواں زار و زار

....

جے پاواں تیری دید
فر ہووے میری عید
میں کیتے ہار شنگار

....

چھیڑ کے ماہی
دکھ برہا دے تار
رووواں زار و زار

....

نہ سمجھ توں عشق سکھال
بنت اپنا آپ اُجال
توں بلبل وچ گلزار

....

چھیڑ کے ماہی
دکھ برہا دے تار
رووواں زار و زار

.... ☆ ....

○

رہندا اے اوہ کل مکلا فر وی سبھ نال جوڑ

اوہ سبھناں توں بے پرواہ اے سبھ نوں اوہدی لوڑ

نت دعاواں منگاں میری پریت چڑھے ایہ توڑ

الف اللہ دل رتا ہووے رہے نہ کوئی تھوڑ

کدھرے بوند بوند اوہ دیوے کدھرے کھلی ڈور

کدھرے دیوے پریم صراحی آکھے آپ نچوڑ

اوہ سبھناں توں بے پرواہ اے سبھ نوں اوہدی لوڑ

سدھی راہ اے اوہدی نجی جس وچ کوئی نہ موڑ

نت دعاواں منگاں میری پریت چڑھے ایہ توڑ

..........☆..........

○

وکھو وکھ نیں رستے بھاویں ، سبھ دی منزل توں ایں

بھوگن دُکھ تے کرن کمائی سبھ دا حاصل توں ایں

ہر شے تیرا روپ اے ماہی ہر تھاں شامل توں ایں

ماراں جھاتی جھمڑے پاسے سبھ دا ساحل توں ایں

تیری صفت ثنا اے ظاہر اکمل کامل توں ایں

وکھو وکھ نیں رستے بھاویں سبھ دی منزل توں ایں

...........☆...........

○

چھڈ دے ساتھ نکمی دا توں ایہ پئی جاوے ڈُبّی

اُتے اُتے ترنا چھڈ دے ڈونگھی لا توں چُبّھی

سرت گوائی اوہنے اپنی دنیا وچ جو کُھبّی

دنیا دنیا کردیاں ایتھے ہو گئی دنیا گُمّی

.... ☆ ....

○

لائی جے کر پریت تے اوہنوں ویکھیں توڑ نبھائیں

جے کر صاحب خوش اے تیتھوں اوہنوں ہور لبھائیں

صاف سجا توں رکھیں کوئی نہ تند اولی پائیں

اپنی اکھ مشتاق نوں توں بس اوہدی راہ وکھائیں

لائی جے کر پریت تے اوہنوں ویکھیں توڑ نبھائیں

.... ☆ ....

○

جسراں گزرے نال اوہدے توں ویلا ویکھ وہائیں

اُس دے نال تکرار نہیں کرنی من نوں ایہ سمجھائیں

پہلے دن جیوں نال ٹری سیں اُس تھیں چائیں چائیں

ہن وی اوسے پیار سجا تھیں گیڑے کڈھدی جائیں

اُس دے نال تکرار نہیں کرنی من نوں ایہ سمجھائیں

.... ☆ ....

○

لٹک سجن دی ودھدی جاوے

پیا ملن دی آس ......

....

ساڑے مینوں ہجر وچھوڑا

دل میرا ایہ بن گیا پھوڑا

کہڑا اس دی پیڑ مکاوے

....

لٹک سجن دی ودھدی جاوے

پیا ملن دی - آس ......

....

ڈوراں کچے تند نہ توڑے
میرے ول اوہ مکھڑا موڑے
مینوں پیا ہن جھلک وکھاوے

....

لٹک سجن دی ودھدی جاوے
پیا ملن دی آس ......

....

دم دم اُس دا نام چتاراں
ڈیرے لائے دور نیں یاراں
سانوں اُس تھیں کون ملاوے

....

لٹک سجن دی ودھدی جاوے
پیا ملن دی آس ......

....

ابھیاں ساہواں بھردے رہیے
حال کسے نوں کیویں کہیے
کوئی نہ دردی نظریں آوے

....

لٹک سجن دی ودھدی جاوے
پیا ملن دی آس ......

....

گھمن گھیر ہزاراں اتھے
جیبھاں نیں تلواراں اتھے
یار مرا ہن جھاتی پاوے

....

لٹک سجن دی ودھدی جاوے
پیا ملن دی آس ......

.... ☆ ....

○

عشق دے لانبو تن من لوہیا، کس نوں میں بتلاواں

کیویں رمزاں ، باتاں بُجھاں کیویں منزل پاواں

آہیں بال کے رات دے پہریں پریت نوں جاگاں لاواں

ہو جاواں جے دل دا سوہنا فریں اُس ول جاواں

..........☆..........

لاگے جب سے ساجن نیناں
آئے ناہیں تم بن چیناں

☆

بن درشن کے ترسیں اکھین
ہجر میں چھم چھم برسیں اکھین
آ کے سن لو مورے بیناں

☆

آئے ناہیں تم بن چیناں
لاگے جب سے ساجن نیناں

☆

چھب دکھلا دو پیاری پیاری
دید کرا دو تم پہ واری
پیت ملن کی میں ہوں ماری
بیتے ناہیں اب یہ ریناں

☆

آئے ناہیں تم بن چیناں
لاگے جب سے ساجن نیناں

..........☆..........

○

ہوش بھلایا سرت گوائی عشق دا پایا بانا

ڈاڈھا مشکل رستہ ملیا کیتا کیہ انجانا

تھک کے انج کھلو نہ راہ وچ توں ایہ پندھ مکانا

عشق دے شوہ وچ رُڑھیا جہڑا اوڑک اُس تر جانا

دل نوں ایہ سمجھانا

.... ☆ ....

○

نہ رُس ماہی نال مرے ہن ، پا نہ دل وچ گھنڈ توں اَڑیا

ساڈے لئی ایہ چنگی نہیں اوہ کیوں پانا ایں وِنڈ توں اَڑیا

رونا دھونا لیکھ بنے گا جے کیتی ہن کنڈ توں اَڑیا

تیرے نال ای میں آپ سجدی میرا ناز گھمنڈ توں اَڑیا

نہ رُس ماہی نال مرے ہن ، پا نہ دل وچ گھنڈ توں اَڑیا

.... ☆ ....

○

میں میں اندروں توں نکلیں تے پچھے مردہ رہندا

میں میں نویں حیاتی پاندا توں توں جد ایہ کہندا

میں میں تے ابلیس دا کلمہ لعنت طوق نہ لہندا

میں میں چھڈ کے توں توں جپ لے نجمی اٹھدا بہندا

توں دا جیہے عشق کمایا دنیا توں نہ ڈھہندا

میں میں نویں حیاتی پاندا توں توں جد ایہ کہندا

.... ☆ ....

○

مَنوں وساریا جنہاں دنیا صاحب دے ہو گئے

اس جیون نوں راکھ بنا کے راکھ دے اندر لُکے

مدّت مگروں کدی کدائیں اوہناں نے کنڈھ چُکے

پیار پریت تھیں شاد چ کیتے کھیت دلاں دے سُکے

نجمی جہات مہر دی پا کے اوہ فیر کتے جا لُکے

صاحب دے ہو گئے

.... ☆ ....

○

موتو قبل موتو والا درس پکایا جنہاں

سجن سوہنے مُرشد اَگے سخن اَلایا جنہاں

طعنے مہنیاں والا سر تے گھٹڑ چایا جنہاں

چندن رُکھ نوں دل دے ویڑھے نجمی لایا جنہاں

اوہ نہیں غیر دوارے جاندے نال سجن دے رہندے

.... ☆ ....

○

دلبر نال اوہ اُٹھدے بہندے اُس نال وقت وہاندے

جدھر دلبر کرے اشارہ اودھر ای مڑ جاندے

دلبر دی گل یاد نئیں رکھدے اوہ تے کھاندے پاندے

سجن دے دیدار دے بھکھے ہور نہ کجھ وی چاہندے

اپنے سوہنے دلبر ولوں کدے نہ مکھ پرتاندے

پیار پریت دے شوہ وچ نجمی اوہ نئیں غوطے لاندے

دلبر نال اوہ اُٹھدے بہندے اُس نال وقت وہاندے

.... ☆ ....

○

در در تے جو جھکنا چاہوے ایسے سر نوں کپیے

اِکّو دے بس ہو کے رہیے اِکّو دا ناں جپیے

اِکّو اک اے اصل حقیقت دوئی دا سر نپیے

اِکّو دے ای عشق دے اندر نجی ساہ ساہ تپیے

.... ☆ ....

○

جنہاں پیار دا نور پچھاتا اوہناں عشق کمایا

دُکھاں فکراں تائیں اوہناں دل اپنا چمکایا

پیار وصل دی منزل ویلیں اوہناں پیر ودھایا

عشق دا ہوکا لاون والیاں عشق نوں سرتے چایا

صاحب نال محبتاں پائیاں اوس تھیں دل ایہ لایا

صاحب صاحب کردیاں اوہناں اپنا وقت وہایا

جنہاں پیار دا نور پچھاتا اوہناں عشق کمایا

.... ☆ ....

○

عشق دی سنگت پاون والے کدے نہ بدلن چولے

پریت پریم دا ہراک سادھو پیار دی بولی بولے

اپنے آپ نوں رکھدے نجمی ایہ سنگت دے اوہلے

دکھ درداں دے لانبو اندر رہ کے وی نہ ڈولے

چپ دے جندرے لا کے بیٹھے ایہناں بھیت نہ کھولے

.... ☆ ....

○

دل دا حال کیہ ہوندا ، کملا دیندا کنج دہائیاں

حال ایہدا تے اوہو جانن جنہاں اکھیاں لائیاں

عشق جنہاں دے ہڈیں رچیا کردے سائیاں سائیاں

صاحب سائیں ولوں جدنیں پھردیاں نور سلائیاں

ایس نظارے دی مستی فر کردی توڑ صفائیاں

کئیاں اندر بھانبڑ مچ گئے کئیاں ٹھنڈاں پائیاں

عشق جنہاں دے ہڈیں رچیا کردے سائیاں سائیاں

..........☆..........

○

عشق نمازاں جنہاں پڑھیاں نیزے سر کپایا

سوہنا عشق کمایا

سبھ کجھ بھلیا اوہناں تائیں رب نہ بھلن پایا

جنہاں عشق کمایا

عشق چبارے پائی جھاتی اپنا آپ مٹایا

ایسراں عشق کمایا

سارے چولے لاہ کے سٹے، عشق دا چولا پایا

سوہنا عشق کمایا

عشق جہدی وی ہڈیں رچیا اوہ کدھرے نہ پرنایا

صاحب عشق کمایا

کُنت کنزاً والا قصہ سبھ نوں آکھ سنایا

جنہاں عشق کمایا

.... ☆ ....

○

سچے صاحب نوں اوہ بھاوے جو لوے سیانی مَت نی

چرخہ ڈھائے، پونی کتے تے نال بھائے رَت نی

رکھے نت صفائی اندروں صاف کرے نالے چھت نی

دنیا دار کمینی جانو اوہ جیہڑی چاوے اَت نی

کدے نہ اپنے شوہ نوں بھاوے جیہڑی کرے کپت نی

ٹٹی تند نوں جوڑ کے بھلیے پیار دا سوتر گت نی

توں لے سیانی مَت نی

.... ☆ ....

○

فضل کریں توں عیب بھری تے ، سچی گل سناویں

سچ دیاں چنگاں صاحب سائیں لوں لوں وچ رچاویں

دنیا والے زہراں کولوں مینوں نت بچاویں

پردے چک کے گھنڈاں والے من وچ عشق مچاویں

میں تیری آں صاحب سچے اپنے حال نچاویں

فضل کریں توں عیب بھری تے سچی گل سناویں

.... ☆ ....

○

کیہ اے میرا زور
جیویں مرضی ٹور

....

تیرے نال جڑی اے سائیاں
ساہواں دی ایہ ڈور

....

جیویں مرضی ٹور
کیہ اے میرا زور

....

تیری آں میں تیری گولی
تِکھا تِکھا ہولی ہولی

....

جیویں مرضی ٹور

کیہ اے میرا زور

....

پھل کھڑا دے

رَت نہوا دے

سنگل پا دے

مہندی لا دے

سیج بٹھا دے

کفنی پا دے

بھاویں نور سہاگن دا دے

بھاویں مینوں رنڈی کر دے

سائیاں میں کمزور

....

جیویں مرضی ٹور

کیہ اے میرا زور

بھاویں دے جگرا تے مینوں
بھاویں دے نندرائیاں
بھاویں ہنجو درد سوغاتاں
بھاویں چانن سائیاں
میں تے اکھیاں لائیاں

....

کیہ اے میرا زور
جیویں مرضی ٹور

....

سائیاں تیری گولی آں میں
ہے واں پرا نہ بھول
بھاویں ڈولی پا کے لے جا
کر لے اپنے کول
بھاویں چائیں چائیں رکھ توں
بھاویں پیراں ہیٹھ مدھول

کجھ نہیں میرا زور
سائیاں میں کمزور

....

کیہ اے میرا زور
جیویں مرضی ٹور

....

ہور میں سائیاں کجھ نہ چاہواں
تیرے نال میں وقت وہاواں
تیرے ناں دا پاواں' لاواں
تیرے عشق دی گدڑی پاواں
میں کجھ نہ منگاں ہور

....

کیہ اے میرا زور
جیویں مرضی ٹور

....

جھوٹھے جگ وچ گھلیا مینوں

جتھے ہر شے فانی

سمجھ نہ آئی کتھے گئی اے

میری عمر جوانی

نہ کجھ کھٹیا نہ کجھ وٹیا

ٹٹ گئے پیٹا تانی

ٹٹی ڈور جدوں ساہواں دی

اُٹھیا ایہو شور

....

کیہ اے میرا زور

جیویں مرضی ٹور

.... ☆ ....

○

دنیا نال نہ سوندے بہندے عاشق جہڑے اُس دے

وچ آلودگی اوہناں دے تے نین پرین نیں کُھس دے

قرب سجن دا اوہ نیں پاندے دنیا توں جو رُس دے

پریت پریم دی گدڑی دے وچ نجمی اوہ نیں گُھس دے

دنیا نال نہ سوندے بہندے عاشق جہڑے اُس دے

.... ☆ ....

○

گاہکاں وانگوں ساھواں نال توں نت وپار کری جا

اپنے شوہ دے نیڑے رہ کے اُس تھیں پیار کری جا

بے پروائی ویکھ نہ اوہدی توں اتبار کری جا

وطن قدیمی تائیں اتھے توں کجھ تیار کری جا

پکڑ حلیمی ، آل دوالا پیار بہار کری جا

چکڑ لبے چاروں بنّے ساز وچار کری جا

غفلت چھڈ کے پل پل تے توں شکر ہزار کری جا

دھیان گیان تھیں جھاڑو دے توں نت ونگار کری جا

اُس تھیں پیار کری جا

☆

○

اوگن ہار اَکلّی ٹرپئی کوئی نہیں چلیا نال

رانجھن بے پرواہ اے ہویا کون پچھے مرا حال

صاحب سائیں وات لوے تے ہوواں خوب نہال

رات ، دنے پیا میرے اُتّے سُٹّے اپنے جال

وقت وہایا انج ای سارا پے کے وچ خیال

کوئی نہ میرے ویلیں جھانکیا لنگھ گئے کِنّے سال

چپ دی وستی میلا لا کے بیٹھی اپنے حال

کوئی نہیں چلیا نال

.... ☆ ....

○

سوہنا روپ گواچا کیویں سمجھ نہ مینوں آئی
سفنے اندر لنگھی جندڑی ہوش نہ مینوں کائی

....

جہڑے میرے نال ٹرے اوہ جاون رنگ وٹائی
کسے وی رنگ نہ کھیڈن دِتا اُس دی بے پروائی

....

لوک تے سارے بازی لاون کھیڈن چھپن چھپائی
میں تے وکھری نکّر مل کے صاحب دی رَٹ لائی

....

سئیاں میتھوں پچھن پئیاں کنج اے جند لٹائی
شوہ نال کسراں ملنی ہوئی کسراں ککلی پائی

....

جے اوہ سانویں آندا تے فر ہوندی گھنڈ چکائی
پچھے اوہدے ٹردیاں ساری عمر وہائی

....

تن دی وکھری تانی تن کے سر تے گٹھڑی چائی
من دی وکھری درد کتاب میں دوجیاں تھیں لکھوائی

....

جس دم ہوئی نجمی یارا روح کلبوت جدائی
اک صاحب دے نال ملی تے دوجی خاک سمائی

.... ☆ ....

○

چھیل چھبیلیاں ناراں ویکھ توں کٹھیاں ہو کے چلیاں

کئی نیں چتر چلاکاں وچوں کئی نیں وَاہوا بھلیاں

آیا موڑ تے ہو گئیاں نیں سبھے کلیاں کلیاں

منزل اُتّے پجنا جنہاں سدھیاں راہواں ملیاں

.... ☆ ....

○

اوس پریت دی دھونی لائی کیتی دور ویرانی

دل دی بنجر دھرتی تائیں دِتا عشق دا پانی

مرشد سائیں آکھ گیا اے کیا کیا سخن حقانی

نجمی حرف نصیحت پڑھ کے اپنی ذات پچھانی

.... ☆ ....

○

اج دے لوکی جیوندے پئے نیں رہ کے کلّے کلّے
رنگلے سفنے تکے جتھے ، دُکھ اُس بنھ لئے پلّے
کیویں کتیے سوت عمل دا پیش نہ ساڈی چلّے
کسے نہ چکیا اوہنوں نجمی جہڑا ڈگیا تھلّے

☆☆

اج دے لوکی چہریاں کولوں دل دا کرب لکاندے
سچ توں اکھ ملاون توں ہن سارے ای گھبراندے
ایسے لئی تے اک دوجے توں دور نیں ہوندے جاندے
ہنجوآں اُتے ہاسیاں والا نت ایہ رنگ چڑھاندے

.... ☆ ....

○

ویکھ کے میری حالت دے ول دور کوئی پیا ہسّے

ہس کے آکھے ، بکنّی دیر توں ایہ تڑواندا رسّے

ہن ایہ پھاہی دے وچ پھسیا، ہن کدّھر ایہ نسّے

اپنی جِت تے خوش پیا ہووے جال نوں ہور وی کسّے

ویکھ کے میری حالت دے ول دور کوئی پیا ہسّے

.... ☆ ....

○

محرم حال تے ذات تری اے
تینوں حال سناواں

☆

بن کے تیری باندی میں
وچ گلیاں جھلی پاواں
تینوں حال سناواں

☆

تیری یاد دی پونی کتاں
دل چرخہ جد ڈھاواں
تینوں حال سناواں

☆

تیریاں راہواں وچ ہو جھلی

کوکاں تے کرلاواں

تینوں حال سناواں

☆

توں ای لگیں پیارا مینوں

میں تیرے جشن مناواں

تینوں حال سناواں

☆

جدھر جدھر سدتوں ماریں

میں اودھر اودھر جاواں

بن کے تیری باندی میں

وچ گلیاں جھلی پاواں

تینوں حال سناواں

☆

محرم حال تے ذات تری اے

تینوں حال سناواں

.... ☆ ....

○

سیونی میں ڈھول دے پچھے چلی

عشق وچھوڑے ڈاہڈا پھڑیا

مینوں تاپ ہجر دا چڑھیا

ڈھول مرے نوں سارے جانن

اوہدے حسن دا تھاں تھاں چانن

سیونی میں ڈھول دے پچھے چلی

....

ڈھول مرے دا کیہ پچھدے او

اوہ اے اُچیاں شاناں والا

میں جہے کمزوراں تائیں

دیوے پیار دوشالا

سیونی میں ڈھول دے پچھے چلی

....

ڈھول مرے دیاں انت صفاتاں

اوہدے پیار چ رجھیاں نیں سبھ

اس دنیا دیاں ذاتاں

اوہدی سبھ توں اُچی شاہی

ہیئیاں تائیں اُچّا کردی

اوہدی بے پرواہی

سیونی میں ڈھول دے پچھے چلی

.... ☆ ....

○

جنہاں آکھے سخن حقانی اوہو پیار پُرچیاں

جنہاں تے پھل لگیا ہووے شاخاں ہون نہ اُچیاں

جنہاں دے سر سائیں ہوون اوہ نہیں رہندیاں بچیاں

خدمت گاری جنہاں سانبھی اوہ ذاتاں نیں سچیاں

جنہاں حق سہیان نہ کیتی دل اکھیاں اوہ کچیاں

ون سوتے ساک سہیڑن جہڑیاں ہوون لُچیاں

اوہ نہ ایدھر اودھر تکدیاں جہڑیاں عشق چ گُچیاں

جنہاں آکھے سخن حقانی اوہو پیار پُرچیاں

.... ☆ ....

○

نال سجن دے رہیے ، ہر دم نال سجن دے رہیے
جھولی پایئے دکھ سکھ سارے طعنے معنے سہیے
نال سجن دے رہیے ، ہر دم نال سجن دے رہیے

☆

باجھ سجن دے کہڑا پُچھے حال دلے دا
باجھ سجن دے کہڑا ایسراں آن ملے دا
اوکھی بھاری بن جاوے تے اوسے تائیں کہیے
نال سجن دے رہیے ، ہر دم نال سجن دے رہیے

☆

نال سجن دے رہیے ، ہر دم نال سجن دے رہیے
جھولی پایئے دکھ سکھ سارے طعنے معنے سہیے

☆

طالب بن کے ہر دم اوہدے پیار دیاں کتیے چھلیاں
اوہدے رنگ نیارے تکیے اوہدیاں سنیے ٹلیاں
اوہدے ولیں نظراں لایئے اوہدے نیڑے بہیے
نال سجن دے رہیے ، ہر دم نال سجن دے رہیے

☆

نال سجن دے رہیے ، ہر دم نال سجن دے رہیے
جھولی پایئے دکھ سکھ سارے طعنے معنے سہیے

.... ☆ ....

○

سیونی میرا جینا مرنا سائیاں دے لڑ لگ کے

سائیاں لئی میں زیور پاواں

اپنے آپ نوں خوب پھباواں

سائیاں تائیں نت میں بھاواں

سیونی میرا جینا مرنا سائیاں دے لڑ لگ کے

☆☆

سائیاں دا دیدار چ منگاں

سائیاں دا میں پیار چ منگاں

سائیاں دا اقرار چ منگاں

دم دم کوک پکار چ منگاں

سیونی میرا جینا مرنا سائیاں دے لڑ لگ کے

☆☆

سائیاں دے نال من اٹکایا

خوب دھیانے دل نوں لایا

سائیاں دا میں بانا پایا

سیونی میرا جینا مرنا سائیاں دے لڑ لگ کے

☆☆

وچ نگاہواں میں آ جاواں

گولی اُس دی سدا سداواں

اصلاں دی ہن راہ میں پاواں

سیونی میرا جینا مرنا سائیاں دے لڑ لگ کے

.... ☆ ....

○

اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں
لئیں نہ اُچا ساہ کدائیں

☆

چھم چھم اکھ چوں اَتھر کیریں
متھا رگڑیں ، پرین سکیڑیں
ایسراں اپنا حال سنائیں
اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں

☆

اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں
لئیں نہ اُچا ساہ کدائیں

☆

ساہ توں اپنے روک کے بیٹھیں
اکھیاں تائیں ٹوک کے بیٹھیں
راہ توں پئیں نہ کدی کراہیں
اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں

☆

اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں
لئیں نہ اُچا ساہ کدائیں

☆

اوتھے اپڑے جند وچاری
سیس نوائے اوگن ہاری
درد سنائیں اوہدے تائیں
اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں

☆

اوہ تے بولن دی جا ، ناہیں
لئیں نہ اُچا ساہ کدائیں

.... ☆ ....

○

ساری عمر گوائی ایویں گتّی اک نہیں چھلّی

آیا وقت نزع دا سر تے کھڑک گئی اے ٹلّی

ناہیں زاد سفر کجھ پلّے نہ ساتھ کوئی میں کلّی

آکھن پیاں آنڈھ گوانڈھناں داج وہونی چلّی

.... ☆ ....
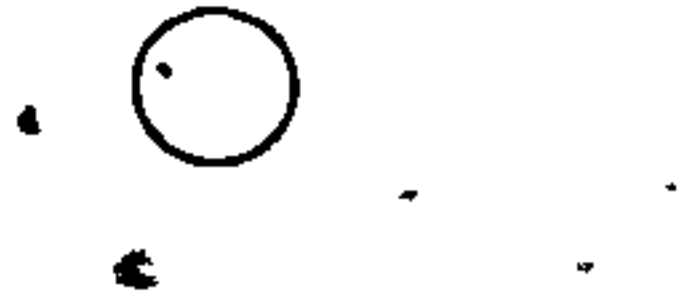
لٹ لٹ چانن لے کے آ توں
چاواں والی سیج وچھا توں
اپنے ہتھیں مہندی لا توں

☆

بہہ کے میرے کول حسینا
بہہ کے میرے کول ---

☆

اُڈ توں چن ول وانگ چکوراں
پیلاں پا توں وانگوں موراں
پچھے اپنے لا دن ڈوراں

☆

ساہواں وچ ساہ گھول حسینا
ساہواں وچ ساہ گھول ---

☆

لگن تیر نشانے کدھرے
پاون لوکی بانے کدھرے
کھلن پئے میخانے کدھرے

☆

توں وی دل نوں ٹول حسینا
توں وی دل نوں ٹول ---

☆

نہ دوڑے نہ اتھے کھیڑے
اساں تے پگ پگ کھادے ٹھیڈے
ہو گئے کیویں رستے ٹیڈے

☆

پول نہ سارے کھول حسینا
پول نہ سارے کھول ---

☆

ہتھیں سوہنا لعل ونجایا
مونہوں کڈھ کے بول گوایا
دل چیرا میں پھول وکھایا

☆

کجھ نہیں رکھیا کول حسینا
کجھ نہیں رکھیا کول ---

☆

کوڑ کہانی دے وچ پھسیا
دنیا فانی دے وچ پھسیا
دھاگا تانی دے وچ پھسیا

☆

آکھے مونہوں بول حسینا
آکھے مونہوں بول ---

☆

کسے نہ لئیاں میریاں ساراں
لوہیا دل نوں بے اتباراں
پھاہیا جھوٹھے قول قراراں

☆

کوئی نہ ڈھکیا کول حسینا
کوئی نہ ڈھکیا کول ---

☆

میری تس نوں جھبے مٹانا
اوہنوں ترس خورے کد آنا
اوہدی یاد دا پا کے بانا

☆

ساہ دے دانے رول حسینا
ساہ دے دانے رول ---

..........☆..........

○

دنیا دنیا کردی دنیا ، دنیا اندر گُھتی

جاچ سکی نہ نور پریت نوں دنیا جاوے ڈبی

پھس کے دنیا پھاہی اندر ہو گئی لنجی گُتی

عقل سمندر تردی جاوے ہو کے گُتی گُتی

عشق سمندروں دور کھلوتی مارے نہ وچ چُبھی

.... ☆ ....

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

وحدت نوں پہچانے کہڑا
گل دی رمز نوں جانے کہڑا
عشق سمندر چھانے کہڑا
کہڑا اپنے کم نبیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

ہر پاسے وے اوہدی ہستی
اوہدی ہستی دیوے مستی
بھُل جاوے اوہ گھر گرہستی
جھڑا یار دا تونبہ چھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

جیہے اپنا آپ پچھاتا
یار تھیں اوہنے جوڑیا ناتا
اوّل آخر اوہنوں جاتا
باقی سارے ساک نکھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

اَگو دی جو سنگت کردا
اَگو دا جو پانی بھردا
اَگو اَگے سر جو دھردا
پار نیں اوہدے ہوندے بیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

بھاویں اسیں قیاماں کریئے
بھاویں اسیں رکوعاں چریئے
بھاویں سجدے وچ سر دھریئے
کھایئے اے پر برفی پیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

کدرے حرم دے چکّر کٹیے
حجرِ اَسود چمیے چٹیے
دم دم اوہدا ناں وی رٹیے
فر وی رہندے رستے ٹیڑھے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

انگ بھبوت رما توں بھاویں
متھے ٹکّا لا توں بھاویں
دکھ سکھ وی ونجا توں بھاویں
تیری راہ وچ آنے کھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

اوہدا ہر اک جھوٹھا دعویٰ
اوہدا ویکھ توں آوی جاوا
اوہدا سارا عمل وکھاوا
جیہدی گل وچ ول اے تیڑا اے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

اوہنے کاہدی لذت پانی
جیہے کتے نہیں اکھ ٹکانی
جیہے درد نوں جاگ نہیں لانی
جہڑا دل دا بوہا بھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

ٹٹ جانا سبھ تانا بانا
اوڑک سبھ نے خاک سمانا
بن جانا سبھ اک افسانا
کاہنوں فر ایہ دکھڑے سہیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

باب الست نوں اوہو پھولے
قالو بلیٰ دی گھنڈ نوں کھولے
گاوے نت اوہ ماہیے ڈھولے
جہڑا دل دیاں تاراں چھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

جہڑے اوہدی بھال چ نکلے
اوہ اپنی پڑتال چ نکلے
اپنے اپنے حال چ نکلے
چھڈ کے سبھے جھگڑے جھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کدھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

کردے نہیں اوہ کجھ تکراراں
کول نہیں بہندے اوہ مرداراں
اوہناں دیاں وکھریاں ٹھاہراں
اوہناں دے نیں وکھرے گھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
تیرے دور دراڈیں گھیڑے

جھڑے اُس توں دور نیں رہندے
جھڑے نت کراہے پیندے
جھڑے کوئی وی مَت نہیں لیندے
دنیا دے اوہ کھان تھپیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

آئی ایں توں دیس بگانے
عشق دے گھاٹی توں کیہ جانے
کر لے ایسراں توں شکرانے
نچ لے جا کے یار دے ویہڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

دل چوں سارے لاہ کے جالے
اوہدے ذکر تھیں کریں اُجالے
پی لے انج توں امر پیالے
چھڈ دے لتے جھیڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

☆

میں دا نجمی بُت ہن ڈھا توں
اندر اپنے جھاتی پا توں
دل نوں اُس دی راہے لا توں
لگا ایں توں پاسے کہڑے

☆

سوہنا شہ رگ توں وی نیڑے
کڈھ نہ دور دراڈیں گھیڑے

.... ☆ ....

پھول سونے
حمراں کھاں کے
حمدیہ ہائیکو
گلہائے سلام
انوار مدینے کے